

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОЇ ІНДУСТРІЇ В УКРАЇНІ

КЕРАНЧУК Т.Л.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри прикладної економіки НУХТ

Проблеми розвитку підприємництва в сфері розвитку індустрії гостинності в Україні є надзвичайно актуальними на поточний момент. Їх актуальність обумовлена необхідністю створення передумов з боку держави для підвищення рівня конкурентоспроможності України в туризмі. Оскільки дані Всесвітньої туристичної організації (ВТО) та Всесвітньої Ради з питань туризму та подорожей щодо індексу конкурентоспроможності України в туризмі підтверджують, що на сьогоднішній день має місце негативна тенденція зниження рейтингу України по зазначеному індексу з 77 місця в 2008 році до 85 місця в 2011 році.

Однією з багатьох причин, яка обумовила прояв такої тенденції є низький рівень конкурентоспроможності туристичної інфраструктури, важливим елементом якої повинен бути високорозвинутий готельний бізнес. На жаль на сучасному етапі стан розвитку готельної індустрії в Україні характеризується значною кількістю проблем, наявність яких і призвела до зниження рейтингу України по індексу конкурентоспроможності в туризмі. Основними з цих проблем є наступні:

1. **Невідповідність матеріально-технічної бази більшості готелів вимогам міжнародних стандартів.** Ця особливість обумовлена тим, що мережа готельних туристських підприємств активно формувалась наприкінці 70-х - упродовж 80-х рр. Інтенсивна їх експлуатація в період масового туризму (60-80-ті рр.), а також несвоєчасне проведення

капітальних і поточних ремонтів призвели до значного як фізичного, так і морального зносу цих будівель та їхнього оснащення.

2. **Недосконалість складу номерного фонду:** в готелях, збудованих ще за радянських часів, занадто багато двомісних номерів, тоді як за європейськими стандартами номерний фонд готелів на 70-80 % повинен складатися з одномісних номерів. Саме тому пріоритетним напрямом зміцнення матеріальної бази туристських підприємств має бути проведення реконструкції, модернізації та будівництва об'єктів туристської сфери за рахунок власних коштів підприємств і за допомогою інвестицій, у тому числі іноземних.

3. **Незбалансованість складу та структури наявних готелів за рівнем комфорту, зокрема:**

- а) Надмірно висока частка готелів без категорії (в 2010 році їх кількість становила 456, що становить 53,7% загальної їх кількості). Така ситуація пояснюється декількома причинами. По-перше, більшість закладів розміщення не відповідає комплексу вимог щодо матеріально-технічної бази, номенклатури та якості послуг. По-друге, ряд готелів здійснюють поточний або капітальний ремонт, реконструкцію або знаходяться на стадії ліквідації. По третє, нові готелі ще не встигли пройти процедуру категоризації і отримати відповідну категорію. По-четверте, значна кількість готелів перейшла у власність приватних осіб, для яких процедура категоризації є недоступною в зв'язку з неможливістю її фінансування..
- б) **Висока частка 1-2-3 зіркового сегменту готелів:** на 01.01.2010 року частка готелів цих категорій в загальній їх кількості становила 37%. Цей сегмент характеризується низьким рівнем рентабельності (3-15%), що обумовлюється їх низькою привабливістю для інвесторів. Така ситуація, в свою чергу, обумовлює зниження потенційно можливого рівня рентабельності всієї галузі.

с) **Незаповненість сегменту 5-зіркових готелів**, хоча попит на сервіс такого рівня досить високий і має тенденцію до зростання. Всього в Україні на 01.01.2010 року діяло 9 готелів категорії 5*, що відповідають за рівнем послуг європейським та міжнародним стандартам, з них 4 – в Києві, 2 – в Одесі і по одному в Дніпропетровську, Харкові та Донецьку. Слід зазначити, що частка цього сегменту готелів в загальній їх кількості становила в 2010 році всього лише 1,1%. В столиці існує попит принаймні ще на 5 готелів цього типу, і слід відзначити, що на 2012 рік заявлені до відкриття три готелі 5* (Fairmont Grand Hotel, Hilton та готель по вулиці Резницькій/Московській 2), три готелі 4* (Holiday Inn, Staro та Лейпциг), крім того два готелі 3* та 3+ (Ibis, Ramada Encore). Це має покращити ситуацію в частині забезпеченості номерним фондом, в тому числі і в зв'язку з проведенням в Україні Євро- 2012.

4. **Недосконалість функціональної структури підприємств готельного господарства**, яка полягає у дисбалансному співвідношенні між окремими формами готельного господарства, а саме:

- а) дуже висока частка в загальній кількості закладів розміщення представлена саме готельні підприємства – на їх долю припадає 49,1%;
- б) значна частка (35,1% загальної кількості закладів розміщення) становлять інші місця для тимчасового проживання. Вони представлені базами відпочинку, літніми будинками, котеджами.
- с) Недостатня розвиненість таких форм готельного господарства як мотелі, кемпінги, молодіжні бази, які надзвичайно поширені в інших країнах. Наприклад, у країнах Європи кількість великих готелів становить 15-25 % від загальної кількості готельних господарств, 75-85% - мотелі та готелі сімейного типу. За даними аналізу структури готельного господарства України в 2010 році такі форми готельного господарства, як мотелі та кемпінги в Україні практично не розвинуті: їх сумарна частка в загальній кількості закладів розміщення становить 2,2%. Як свідчить міжнародний

досвід, саме такі підприємства могли б дати істотний поштовх розвитку галузі та створенню додаткової кількості робочих місць.